

КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА
Кафедра загальної, вікової та педагогічної психології

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Проректор з науково-методичної та
навчальної роботи

О.Б. Жильцов

2014 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Соціальна психологія

(шифр і назва навчальної дисципліни)

напрямок підготовки 6.030302 «Реклама і зв'язки з громадськістю»

(шифр і назва напряму підготовки)

спеціальність _____

(шифр і назва спеціальності)

спеціалізація _____

(назва спеціалізації)

інститут, факультет, відділення ІНСТИТУТ ЛЮДИНИ

(назва інституту, факультету, відділення)

Робоча програма Соціальна психологія

для студентів за напрямом підготовки 6.030302 «Реклама і зв'язки з громадськістю»

Розробники: Ткачишина Оксана Романівна, кандидат психологічних наук, старший викладач кафедри загальної, вікової та педагогічної психології

Робочу програму схвалено на засіданні кафедри загальної, вікової та педагогічної психології

Протокол від "29" грудня 2014 року № 5

Завідувач кафедри загальної, вікової та педагогічної психології

 (О.П. Сергєєнкова)

Розподіл годин звірено з робочим планом. Структура типова.

Заступник директора Інституту людини Н.А. Клішевич

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Робоча програма курсу «Соціальна психологія» розроблена з урахуванням вимог щодо удосконалення підготовки студентів за напрямом «Реклама і зв'язки з громадськістю» до успішного пізнання різноманітних аспектів соціально-психологічної проблематики. Позаяк в суспільстві сформувалася нагальна потреба в висококваліфікованих спеціалістах з соціальних наук, здатних стати співтворцями громадянського суспільства в нашій країні.

Робоча навчальна програма з дисципліни «Соціальна психологія» є нормативним документом Київського університету імені Бориса Грінченка, який розроблено кафедрою загальної, вікової та педагогічної психології на основі освітньо-професійної програми підготовки бакалаврів відповідно до навчального плану для всіх спеціальностей денної форми навчання.

Робочу навчальну програму укладено згідно з вимогами кредитно-модульної системи організації навчання. Програма визначає обсяги знань, які повинен опанувати бакалавр відповідно до вимог освітньо-кваліфікаційної характеристики, алгоритму вивчення навчального матеріалу дисципліни «Соціальна психологія», необхідне методичне забезпечення, складові та технологію оцінювання навчальних досягнень студентів.

«Соціальна психологія» є складовою частиною дисциплін психолого-педагогічного циклу нормативного блоку. Її вивчення передбачає розв'язання низки завдань фундаментальної професійної підготовки висококваліфікованих фахівців, зокрема: опанування системою знань про закономірності поведінки і діяльності людей, зумовлених включенням їх до соціальних груп, а також психологічні характеристики цих груп.

Мета курсу: забезпечення майбутніх фахівців у галузі реклами і зв'язків з громадськістю знаннями з основних понять, принципів та положень соціальної психології, а також озброєння, на основі теоретичних знань, уміннями і навичками практичної та дослідницької діяльності у соціальній сфері.

Завдання курсу:

- Ознайомити слухачів з сутністю, місцем і роллю соціальної психології в системі наукового знання, її концептуальним апаратом.
- Навчити майбутнього фахівця застосовувати методи соціальної психології з метою дослідження соціально-психологічних явищ.
- Сприяти становленню у майбутніх фахівців здатності вбачати та усвідомлювати соціально-психологічні проблеми особистості, її соціалізації, активізувати особистісний та творчий потенціал.
- Виробити у студентів уміння використовувати прийоми і способи вербальної і невербальної комунікації для успішної взаємодії з людьми.
- Формувати у студентів розуміння природи і специфіки проблем міжособистісної взаємодії людей.
- Розвивати уміння аналізувати внутрішньогрупові і міжгрупові відносини, соціально-психологічні явища у великих групах.

В результаті засвоєння модулів студенти повинні **знати:**

- історичні передумови виникнення та перспективи розвитку соціальної психології;
- категорії та методи соціальної психології;
- основні теоретичні напрями у сучасній соціальній психології;
- різні підходи до проблем особистості та її соціалізації;
- засоби соціально-психологічного впливу в процесі спілкування;
- особливості міжособистісної та міжгрупової взаємодії в різних видах і формах суспільної діяльності;
- функціонування соціальних груп, структуру внутрішньогрупових і міжгрупових відносин.

На основі цих знань під час семінарських занять, індивідуальної навчально-дослідницької та самостійної роботи студенти **набувають уміння та навички:**

- осмислено використовувати термінологічний апарат;
- застосовувати в професійній діяльності методи соціальної психології;
- визначати психологічні параметри вивчення і оцінки сформованості активної життєвої позиції особистості, закріплювати її потребу в самоствердженні і самовираженні;
- використовувати прийоми комунікації для успішної взаємодії з людьми;
- враховувати специфіку проблем міжособистісної взаємодії у своїй практичній діяльності;
- організовувати міжособистісну взаємодію у малій групі;
- аналізувати соціально-психологічні явища у великих групах.

Курс “Соціальна психологія” передбачає тісний зв’язок з дисциплінами: «Загальна психологія», «Вікова та педагогічна психологія», «Історія психології», «Психологія управління», «Етнопсихологія», «Політична психологія», «Психологія мас» та інші.

Обсяг курсу «Соціальна психологія», відведеного до навчального плану, становить 108 год., із них 22 год. – лекції, 20 год. – семінарські заняття, 6 год. – індивідуальна робота, 6 год. – модульний контроль, 54 год. – самостійна робота.

Форма підсумкового контролю – залік.

СТРУКТУРА ПРОГРАМИ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

I. ОПИС ПРЕДМЕТА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Предмет: закономірності поведінки і діяльності людей, зумовлених включенням їх до соціальних груп, а також психологічні характеристики цих груп.

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 3	Галузь знань 0303 «Журналістика та інформація» (шифр і назва)	Нормативна	
	Напрямок підготовки 6.030302 «Реклама і зв'язки з громадськістю» (шифр і назва)		
Модулів – 3		Рік підготовки	
Змістових модулів – 3		4-й	-й
Індивідуальне науково-дослідне завдання		Семестр	
Загальна кількість годин – 108		8-й	-й
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 4	Освітньо-кваліфікаційний рівень: Бакалавр	Лекції	
		22 год.	год.
		Семінарські	
		20 год.	год.
		Лабораторні	
		год.	год.
		Самостійна робота	
		54 год.	год.
		Самостійна підготовка до іспиту: год.	
		Індивідуальна робота:	
		6 год.	
		Модульний контроль:	
6 год.			
Вид контролю:			
залік			

II. ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

№ з/п	Назви теоретичних розділів	Кількість годин							
		Разом	Аудиторних	Лекцій	Лабораторних	Семінарських	Індивідуальна робота	Самостійна робота	Модульний контроль
Змістовий модуль I. Сутність соціальної психології та соціально-психологічні проблеми особистості									
1.	Місце і роль соціальної психології в системі наукового знання			2		2		7	
2.	Проблема особистості в соціальній психології			2		2	1	8	
3.	Соціально-психологічні проблеми соціалізації особистості			2		2	1	8	
4.	Особистість у групі			2		2			
Разом		43		8		8	2	23	2
Змістовий модуль II. Соціально-психологічна характеристика спілкування									
5.	Спілкування як феномен соціальної психології			2		2	1	8	
6.	Міжособистісна комунікація та взаємодія			2		2	1	8	
7.	Сприймання і розуміння людьми одне одного у процесі міжособистісного спілкування			2		2			
Разом		32		6		6	2	16	2
Змістовий модуль III. Соціальна психологія груп і міжгрупової взаємодії									
8.	Феномен групи з погляду соціальної психології			2		2	1	8	
9.	Динамічні характеристики малої групи			2		2	1	7	
10.	Психологія великих соціальних груп і масових явищ			2		2			
11.	Особливості прикладної соціальної психології			2					
Разом		33		8		6	2	15	2
Разом за навчальним планом		108		22		20	6	54	6

III. ПРОГРАМА

Змістовний модуль I. Сутність соціальної психології та соціально-психологічні проблеми особистості

Лекція 1. Місце і роль соціальної психології в системі наукового знання (2 год.)

Мета соціальної психології. Предметна сутність та структура соціальної психології. Категорії соціальної психології. Функції та завдання соціальної психології. Взаємозв'язки соціальної психології з іншими галузями знання: загальною психологією, соціологією, психологією особистості, психологією управління, віковою психологією, етнопсихологією, акмеологією.

Основні підходи до визначення предмета та об'єкта соціальної психології. Розуміння предмета соціальної психології у вітчизняній, європейській та американській традиції. Співвідношення поняття «соціальне» та «психічне». Практичне значення й задачі соціальної психології на сучасному етапі суспільного розвитку.

Передумови виникнення соціальної психології як самостійної галузі знання. Соціально-психологічні ідеї в працях античних мислителів і філософів нового часу. Виділення емпіричної соціальної психології та створення перших соціально-психологічних теорій (В. Вундт, Г. Тард, Г. Лебон, Мак-Дауголл). Перші експериментальні дослідження й оформлення соціальної психології в самостійну науку.

Розвиток соціальної психології за рубежом. Основні напрямки західної соціальної психології та їхні теоретичні основи. Європейська критика американської соціальної психології. Становлення і розвиток вітчизняної соціальної психології. Внесок радянських і пострадянських психологів у розвиток соціальної психології. Розвиток соціальної психології в наш час. Актуальні проблеми сьогодення.

Ключові поняття: соціальна психологія, категорії соціальної психології, особистість, спілкування, групові процеси, соціально-психологічна реальність, соціально-психологічні явища.

Семінар 1. Соціальна психологія як галузь психологічної науки.

Лекція 2. Проблема особистості в соціальній психології (2 год.)

Особистість з погляду соціальної психології. Поняття індивід, індивідуальність, особистість. Особливості взаємозв'язку особистості і суспільства.

Історія дослідження проблеми особистості. Соціально-психологічні теорії особистості: психоаналіз, біхевіоризм, гуманістична психологія, екзистенціальна психологія, трансакційний аналіз, акмеологічний підхід до вивчення особистості. Основні сучасні підходи до пізнання феномена особистості у соціальній психології. Проблема соціального і біологічного в особистості. Соціально-психологічна природа особистості. Соціально-психологічні якості особистості.

Атрибути особистості: свідомість, динамічність, активність, неповторність. Ознаки особистості.

Соціально-психологічні орієнтири дослідження особистості. Структура особистості (К. Платонов, О. Леонтьєв, Б. Паригін, Б. Ананьєв). Основні складові соціально-психологічної структури особистості: «Я-концепція», «Я-образ», самооцінка, ментальність, ціннісно-смилова сфера, когнітивна сфера, емоційно-психічні стани, мотиваційна сфера, локус контролю, статусно-рольові параметри та ін.

Ключові поняття: індивід, індивідуальність, особистість, соціально-психологічна компетентність особистості, «Я-концепція», «Я-образ», самооцінка, ментальність, ціннісно-смилова сфера, когнітивна сфера, емоційно-психічні стани, мотиваційна сфера, локус контролю.

Семінар 2. Особистість в соціальній психології: підходи до вивчення, структура.

Лекція 3. Соціально-психологічні проблеми соціалізації особистості (2год.)

Сутність процесу соціалізації особистості. Зв'язок соціалізації з адаптацією та розвитком. Основні сфери соціалізації особистості: діяльність, спілкування, самосвідомість. Різні підходи щодо етапів процесу соціалізації (Г.Андреева та ін.). Первинна та вторинна соціалізація особистості. Структура процесу соціалізації. Критерії соціалізованості особистості. Інститути та агенти соціалізації. Роль сім'ї та дитячих закладів у первинній соціалізації людини. Школа як засіб соціалізації через систему освіти та виховання. Середні та вищі навчальні заклади як інститути вторинної соціалізації. Трудові колективи та громадські організації як інститути соціалізації. Вплив великих соціальних груп на процес соціалізації.

Основні соціально-психологічні механізми соціалізації. Стихійні та цілеспрямовані механізми соціалізації. Механізми «зсування мотиву на ціль», ідентифікація, наслідування, прийняття та засвоєння соціальних ролей, навіювання, переконання, соціальна фасилітація, конформність. Вікові кризи життя і процес соціалізації індивіда. Поняття ідентичності і соціально-психологічної стабільності. Асоціальні прояви особистості: девіантна поведінка, делінквентна поведінка, суїцидальна поведінка. Соціалізація, десоціалізація, ресоціалізація.

Соціальна установка та її вплив на поведінку особистості. Поняття соціальної установки (атитюд), структура соціальної установки. Структура атитюда за М.Смітом: когнітивний (пізнавальний), афективний (емоційний) та конативний (поведінковий) компоненти. Система диспозиційних утворень, які регулюють поведінку і діяльність людини (за В. Ядовим). Функції соціальної установки: випереджувальна та регулятивна.

Ключові поняття: соціалізація, десоціалізація, ресоціалізація, наслідування, навіювання, переконання, рефлексія, ідентифікація, соціальна фасилітація, конформність, девіантна поведінка, делінквентна поведінка, суїцидальна поведінка, атитюд.

Семінар 3. Сутність та основні проблеми соціалізації особистості.

Лекція 4. Особистість у групі (2год.)

Самосвідомість особистості як чинник становлення у групі. Проблема «Я» в структурі особистості у творах вітчизняних та зарубіжних психологів. Становлення «Я-концепції». Структура самосвідомості: самопізнання, самооцінка, самоконтроль. Наслідки позитивної і негативної самооцінки. Механізми формування самооцінки. Самоконтроль, відмінності між людьми з високим і низьким самоконтролем. Самоповага. Самоефективність.

Специфіка входження особистості в групу. Соціальні норми. Фаза адаптації. Фаза індивідуалізації. Фаза інтеграції. Індивідуальні особливості людини і зовнішні поведінкові вияви (темперамент, характер, інтереси, здібності, емоції, воля, мотиви та ін.)

Статусно-рольові характеристики особистості. Соціальний статус як показник місця особистості у суспільстві та її приналежності до певних груп. Влада й авторитет. Престиж. Показники престижу. Соціальна позиція. Соціальна роль. Форми рольової ідентичності: статева; етнічна; групова; політична. Соціальний ранг.

Статеві-рольові параметри особистості. Поняття «гендер». Формування гендерних стереотипів. Статеві та гендерні ролі. Поведінка особистості і соціальна напруженість.

Ключові поняття: самосвідомість, самооцінка, самоконтроль, рефлексія, соціальні норми, темперамент, характер, здібності, емоції, воля, мотив, соціальний статус, престиж, соціальна позиція, соціальна роль, соціальний ранг, гендер.

Семінар 4. Проблеми особистості в групі.

Модульна контрольна робота 1

Змістовий модуль II. Соціально-психологічна характеристика спілкування

Лекція 5. Спілкування як феномен соціальної психології (2год.)

Соціально-психологічна специфіка спілкування. Потреба у спілкуванні, потреба в усамітненні. Роль спілкування в житті людини. Взаємозв'язок спілкування і діяльності.

Особистість у контексті спілкування: основні рівні. Основні потреби особистості у спілкуванні. Основні характеристики спілкування. Різні підходи до визначення структури спілкування. Перцептивний, комунікативний, інтерактивний компоненти спілкування. Макрорівень, мезорівень, мікрорівень спілкування. Функції спілкування: інформаційно-комунікативна, регуляційно-комунікативна, афективно-комунікативна (Б.Ломов).

Види спілкування: за результативністю спільної взаємодії та досягнутим ефектом, за безпосередністю контактів, за типом зв'язків між учасниками, за тривалістю взаємодії.

Стратегії спілкування. Стратегії конфліктного спілкування: конкуренція, уникання, пристосування, співробітництво, компроміс. Основні стилі спілкування: авторитарний, демократичний, ліберальний.

Засоби спілкування: вербальні та невербальні. Форми спілкування: бесіда, розмова по телефону, переговори, збори.

Ключові поняття: спілкування, перцептивний, комунікативний, інтерактивний компоненти спілкування, конкуренція, уникання, пристосування, співробітництво, компроміс, авторитарний, демократичний, ліберальний стилі спілкування.

Семінар 5. Психологія спілкування.

Лекція 6. Міжособистісна комунікація та взаємодія (2год.)

Сутність міжособистісної комунікації. Поняття «комунікація». Специфіка міжособистісної комунікації. Види і форми комунікації: аксіальна та ретиальна комунікація. Спонукальна і констатуюча інформація. Чутки, особливості їх виникнення. Комунікативний простір міжособистісних відносин.

Психологічні особливості вербальної комунікації (говоріння, слухання). Види слухання: нерефлексивне, рефлексивне, критичне, емпатійне. Психологічні особливості невербальної комунікації: оптико-кінетична, паралінгвістична, екстралінгвістична, візуальне спілкування («контакт очима»), проксемика.

Особливості взаємодії в соціальній психології. Види взаємодії: співробітництво, суперництво. зв'язок взаємодії і спільної діяльності. Потреба у взаємодії. Форми поведінки особистості у міжособистісній взаємодії. Деструктивні форми: агресія, упередження, обман, егоїзм. Конфліктна взаємодія. Структура конфлікту. Типологія конфліктів та причини виникнення конфліктів. Взаємодія на рівні дружби і любові. Поняття атракції. Альтруїстична поведінка у взаємодії.

Взаємодія і міжособистісний вплив. Загальна характеристика міжособистісного впливу. Види міжособистісного впливу: психологічний, особистий, функціонально-рольовий, індивідуально-специфічний, комунікативний. Види психологічного впливу: переконання, зараження, навіювання, наслідування.

Ключові поняття: комунікація, аксіальна, ретиальна комунікація, чутки, нерефлексивне, рефлексивне, критичне, емпатійне слухання, оптико-кінетична, паралінгвістична, екстралінгвістична знакові системи, проксемика, агресія, упередження, егоїзм, атракція, альтруїзм, переконання, зараження, навіювання, наслідування.

Семінар 6. Проблеми міжособистісної комунікації та взаємодії між людьми.

Лекція 7. Сприймання і розуміння людьми одне одного у процесі міжособистісного спілкування (2год.)

Соціальне і міжособистісне пізнання. Поняття та зміст соціальної перцепції. Функції соціальної перцепції. Особливості суб'єкта і об'єкта міжособистісного сприймання.

Особливості процесів міжособистісного пізнання. Залежність сприймання від індивідуальних, статево-рольових, вікових, професійних особливостей характеристик суб'єкта сприймання. Аперцепція.

Перцептивні механізми: ідентифікація, емпатія, егоцентризм, рефлексія, стереотипізація. Поняття каузальної атрибуції. Фундаментальна помилка атрибуції. Природа соціальних стереотипів. Антропологічні, етнонаціональні, соціально-статусні, соціально-рольові, експресивно-естетичні, вербально-поведінкові стереотипи. Ефекти соціальної перцепції. Ефект первинності. Ефект новизни. Ефект ореолу. Ефект пріоритету. Ефект поблажливості. Типові схеми формування першого враження.

Перешкоди на шляху спілкування. Труднощі спілкування. Бар'єри спілкування. Поняття про комунікативні бар'єри. Види комунікативних бар'єрів: смисловий, логічний, фонетичний, семантичний, стилістичний,

Ключові поняття: соціальна перцепція, аперцепція, ідентифікація, емпатія, атракція, егоцентризм, рефлексія, каузальна атрибуція, соціальні стереотипи, ефект первинності, ефект новизни, ефект ореолу, комунікативні бар'єри.

Семінар 7. Психологічні характеристики міжособистісного сприймання та пізнання.

Модульна контрольна робота 2

Змістовий модуль III.

Соціальна психологія груп і міжгрупової взаємодії

Лекція 8. Феномен групи з погляду соціальної психології (2 год.)

Соціальна спільність і соціальна група. Група як основний інститут соціалізації та реалізації міжособистісного спілкування. Теоретичні підходи дослідження групи у вітчизняній та зарубіжній психології

Ознаки, що характеризують малу групу. Класифікація груп. Основні ознаки класифікації: безпосередність взаємозв'язків, кількісний аспект, соціальний статус, офіційна регламентація, значущість для особистості, тривалість існування, сила впливу на особистість, міра відкритості і доступності для широкого загалу, рівень розвитку.

Основні соціально-психологічні характеристики малої соціальної групи.

Соціально-психологічні параметри групи. Параметри, що характеризують групу як цілісність (спільна діяльність, групові процеси). Параметри, що характеризують індивіда як члена групи: групові норми та цінності, групові санкції, групові очікування, статус особистості, позиція особистості, роль особистості.

Види і структурні характеристики малої групи. Лабораторні малі групи, природні групи. Первинні групи та вторинні групи. Формальні та неформальні групи. Відкриті та закриті групи. Структурні характеристики малої групи: формальна та неформальна структура малої групи. Комунікативна структура малої групи. Соціометрія як метод дослідження малої соціальної групи.

Ключові поняття: мала соціальна група, групова норма, групові цінності, групові санкції, групові очікування, групова структура, статус особистості, позиція особистості, роль особистості, соціометрія.

Семінар 8. Соціальна психологія груп.

Лекція 9. Динамічні характеристики малої групи (2год.)

Поняття про групову динаміку та групові процеси. Механізми групової динаміки: розв'язання внутрішньогрупових суперечностей, «ідіосинкразійний кредит», психологічний обмін, нормативний вплив меншості, зсув до ризику.

Концепції і моделі розвитку малої групи. Модель розвитку групи за Б. Такменом. Поетапний розвиток групи як колективу (за Л. Уманським). Модель емоційної динаміки групи (за І. Волковим). Нормативний вплив у групі. Вплив норм групової більшості. Конформізм, конформна поведінка. Вплив норм меншості.

Поняття про лідерство та керівництво у групах. Лідер і керівник: спільне та відмінне. Теорії походження лідерства та керівництва. Динаміка лідерства та керівництва. Стили лідерства, керівництва, їх переваги та недоліки. Харизматичний лідер. Сучасні моделі керівництва.

Проблема прийняття групового рішення. Відмінності між груповими та індивідуальними рішеннями. Проблема групової згуртованості і груповий конфлікт. Продуктивність групової роботи. Групова згуртованість як складний психологічний феномен. Фактори, що впливають на процес згуртованості групи. Поняття групової сумісності. Соціально-психологічний клімат групи, фактори, що впливають на нього. Види конфліктів, що виникають у групі.

Ключові поняття: мала соціальна група, групова динаміка, психологічний клімат групи, групова динаміка, ідіосинкратичний кредит, групова сумісність, групова згуртованість, лідер, керівник.

Семінар 9. Характеристика групової динаміки, проблеми керівництва та лідерства.

Лекція 10. Психологія великих соціальних груп і масових явищ (2год.)

Поняття велика соціальна група: сутність та зміст. Ознаки та структура великих соціальних груп. Класифікація великих соціальних груп. Соціально-психологічні особливості формування великих соціальних груп. Функціонування великих груп. Особливості дослідження великих соціальних груп.

Психологія соціальних класів. Соціальні класи, соціальна страта. Соціально-психологічні ознаки класів. Психологія етнічних груп. Психологічні особливості етнічних груп. Ментальність народу. Національний характер, темперамент, самосвідомість, почуття, традиції, звичаї та обряди. Психологічні особливості українського національного характеру.

Психологія масових явищ. Особливості масової комунікації та міжособистісного спілкування. Особливості функціонування громадської думки. Масова комунікація як різновид міжгрупового спілкування. Вплив громадської думки на функціонування великих соціальних груп.

Поняття про суспільний та масовий настрій. Соціально-психологічні явища, що виникають у великих групах: чутки, паніка. Засоби запобігання їхньому поширенню. Психологічні особливості великих стихійних груп: маса, публіка, аудиторія, натовп.

Зв'язок понять велика соціальна група та масова поведінка. Натовп та його особливості. Класифікація видів натовпу. Наслідування, навіювання, зараження

як фактори впливу та регуляції поведінки натовпу. Особливості лідерства в натовпі. Специфіка міжгрупової взаємодії та міжгрупового сприймання. Міжгрупова поведінка, міжгрупові конфлікти.

Ключові поняття: велика соціальна група, масова поведінка, маса, натовп, аудиторія, публіка, громадська думка, суспільний настрій, масовий настрій, масова комунікація, етнос, ментальність, національний характер, чутки, паніка.

Семінар 10. Соціально-психологічні проблеми великих соціальних груп, характеристика масових явищ.

Лекція 11. Особливості прикладної соціальної психології (2 год.)

Загальна характеристика прикладної соціальної психології. Предмет і завдання прикладної соціальної психології. Особливості прикладних досліджень у соціальній психології.

Основні сфери застосування прикладної соціальної психології. Прикладна соціальна психологія у сфері економіки і виробництва. Прикладна соціальна психологія у сфері політики. Прикладна соціальна психологія у сфері освіти і науки. Прикладна соціальна психологія і охорона здоров'я. Прикладна соціальна психологія і сім'я. Прикладна соціальна психологія у правовій сфері.

Модульна контрольна робота 3

IV. Навчально-методична карта дисципліни «Соціальна психологія» (РЗГ бакалавр, 4 курс, 8 сем., денна форма)

Разом: 108 год., лекції – 22 год., семінарські заняття – 20 год., модульний контроль – 6 год., самостійна робота – 54 год., індивідуальна робота – 6 год., залік.

Модулі	Змістовий модуль I				Змістовий модуль II			Змістовий модуль III			
Назва модуля	Сутність соціальної психології та соціально-психологічні проблеми особистості				Соціально-психологічна характеристика спілкування			Соціальна психологія груп і міжгрупової взаємодії			
Кіл. балів за модуль	88 балів				71 бал			72 балів			
Лекції	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Теми лекцій (за відвідув. 1 бал)	Місце і роль соціальної психології в системі наукового знання	Проблема особистості в соціальній психології	Соціально-психологічні проблеми соціалізації особистості	Особистість у групі	Спілкування як феномен соціальної психології	Міжособистісна комунікація та взаємодія	Сприймання і розуміння людьми одне одного у процесі міжособистісного спілкування	Феномен групи з погляду соціальної психології	Динамічні характеристики малої групи	Психологія великих соціальних груп і масових явищ	Особливості прикладної соціальної психології
Теми семінар. занять (за відвідув. 1 бал)	Соціальна психологія як галузь психологічної науки	Особистість в соціальній психології: підходи до вивчення, структура	Сутність та основні проблеми соціалізації особистості	Проблеми особистості в групі	Психологія спілкування	Проблеми міжособистісної комунікації та взаємодії між людьми	Психологічні характеристики міжособистісного сприймання та пізнання	Соціальна психологія груп	Характеристика групової динаміки, проблеми керівництва та лідерства	Соціально-психологічні проблеми великих соціальних груп, характеристика масових явищ	
Бали за роб. на семін. зан.	10 балів	10 балів	10 балів	10 балів	10 балів	10 балів	10 балів	10 балів	10 балів	10 балів	
Самост. робота	1. Методологія і методи соціальної психології. – 5 б. 2. Проаналізувати періодичні видання з соціальної психології та виділити актуальні проблеми сучасної соціальної психології. – 5 б. 3. Соціально-психологічні особливості соціалізації представників різних вікових категорій. – 5 б.				1. Соціокультурні аспекти спілкування. – 5 б. 2. Структура, типологія та причини виникнення конфліктів. – 5 б.			1. Основні підходи та напрями у вивченні малої групи. – 5 б. 2. Проблема прийняття групового рішення: теоретичні і практичні аспекти проблеми. – 5 б.			
Види пот. конт.	Модульна контрольна робота 1 (25 балів)				Модульна контрольна робота 2 (25 балів)			Модульна контрольна робота 3 (25 балів)			
ІНДЗ	ІНДЗ (30 б.)										
Підсум. контроль	Коефіцієнт: 261:100 = 2,61 кр. ЗАЛІК										

V. ПЛАНИ
СЕМІНАРСЬКИХ І ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ
Змістовний модуль I. Сутність соціальної психології та соціально-психологічні проблеми особистості

Семінар 1.

Тема: Соціальна психологія як галузь психологічної науки (2 год.)

План заняття

1. Сутність та структура соціальної психології.
2. Функції та основні категорії соціальної психології.
3. Предмет і завдання соціальної психології.
4. Історичний розвиток соціальної психології як науки.
5. Методологія і методи соціальної психології.

Основна література: 1, 2, 5, 7, 9, 10, 12.

Додаткова література: 14, 17, 34, 38, 57.

Семінар 2.

Тема: Особистість в соціальній психології: підходи до вивчення, структура (2 год.)

План заняття

1. Співвідношення понять «особистість», «індивід», «індивідуальність».
2. Соціально-психологічні теорії особистості.
3. Соціально-психологічна природа особистості.
4. Соціально-психологічні орієнтири дослідження особистості.

Основна література: 2, 5, 7, 11.

Додаткова література: 25, 30, 31, 51, 53.

Семінар 3.

Тема: Сутність та основні проблеми соціалізації особистості (2 год.)

План заняття

1. Сутність процесу соціалізації особистості, основні стадії.
2. Соціально-психологічні механізми та інститути соціалізації.
3. Вікові кризи життя і процес соціалізації індивіда.
4. Асоціальні прояви особистості.
5. Соціальна установка та її вплив на поведінку особистості.
6. Соціально-психологічні особливості соціалізації представників різних вікових категорій.

Основна література: 5, 7, 8, 9.

Додаткова література: 19, 27, 36,47,51.

Семінар 4.

Тема: Проблеми особистості в групі (2 год.)

План заняття

1. Самосвідомість особистості як чинник становлення у групі.
2. Специфіка входження особистості в групу.
3. Індивідуальні особливості людини і зовнішні поведінкові вияви.
4. Статусно-рольові характеристики особистості.

5. Статеві-рольові параметри особистості.
6. Поведінка особистості і соціальна напруженість.

Основна література: 3, 5, 7, 8, 12.

Додаткова література: 19, 25, 27, 30, 31, 36, 47, 51.

Змістовий модуль II. Соціально-психологічна характеристика спілкування

Семінар 5.

Тема: Психологія спілкування (2 год.)

План заняття

1. Соціально-психологічна специфіка спілкування.
2. Особистість у контексті спілкування.
3. Основні потреби особистості у спілкуванні.
4. Основні характеристики спілкування: функції, види, стратегії.
5. Стилі та засоби спілкування.
6. Форми спілкування.
7. Соціокультурні аспекти спілкування.

Основна література: 1, 5, 9, 12.

Додаткова література: 16, 23, 33, 52.

Семінар 6.

Тема: Проблеми міжособистісної комунікації та взаємодії між людьми (2 год.)

План заняття

1. Сутність міжособистісної комунікації.
2. Психологічні особливості вербальної комунікації.
3. Характеристика невербальної комунікації.
4. Особливості міжособистісної взаємодії.
5. Форми поведінки особистості у міжособистісній взаємодії.
6. Взаємодія і міжособистісний вплив, види психологічного впливу.
7. Структура, типологія та причини виникнення конфліктів.

Основна література: 2,4,5,9, 11, 12.

Додаткова література: 13, 20, 26, 28, 29, 39, 45, 48, 54.

Семінар 7.

Тема: Психологічні характеристики міжособистісного сприймання та пізнання (2 год.)

План заняття

1. Соціальне і міжособистісне пізнання.
2. Особливості процесів міжособистісного пізнання.
3. Психологічні механізми процесу міжособистісного пізнання.
4. Ефекти соціальної перцепції.
5. Перешкоди на шляху спілкування.

Основна література: 2, 5, 9, 11.

Додаткова література: 20, 29, 44, 48, 55, 56.

Змістовий модуль III.
Соціальна психологія груп і міжгрупової взаємодії

Семінар 8.

Тема: Соціальна психологія груп (2 год.)

План заняття

1. Соціальна спільність і соціальна група.
2. Соціально-психологічні параметри, характеристики та ознаки групи.
3. Класифікація малих соціальних груп.
4. Сутнісні ознаки малої групи.
5. Види і структурні характеристики малої групи.
6. Основні підходи та напрями у вивченні малої групи.

Основна література: 1, 3, 7.

Додаткова література: 24, 32, 41, 42, 43, 49.

Семінар 9.

Тема: Характеристика групової динаміки, проблеми керівництва та лідерства (2 год.)

План заняття

1. Групова динаміка.
2. Концепції і моделі розвитку малої групи.
3. Нормативний вплив у групі.
4. Керівництво і лідерство у малих групах.
5. Проблема прийняття групового рішення: теоретичні і практичні аспекти проблеми.
6. Проблема групової згуртованості і груповий конфлікт.

Основна література: 1, 3, 7.

Додаткова література: 24, 32, 41, 42, 43, 49.

Семінар 10.

Тема: Соціально-психологічні проблеми великих соціальних груп, характеристика масових явищ (2 год.)

План заняття

1. Загальна характеристика великих соціальних груп.
2. Психологія соціальних класів.
3. Психологія етнічних груп.
4. Психологія масових явищ.
5. Психологічні особливості великих стихійних груп.
6. Специфіка міжгрупової взаємодії та міжгрупового сприймання.

Основна література: 3, 5, 8.

Додаткова література: 15, 18, 35, 37, 40, 46, 50.

VI. ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

Змістовний модуль I. Сутність соціальної психології та соціально-психологічні проблеми особистості

Тема 1. Місце і роль соціальної психології в системі наукового знання – 7 год.

1. Самостійно опрацювати тему «Методологія і методи соціальної психології», зробити конспект основних аспектів (5 б.).

Тема 2. Проблема особистості в соціальній психології - 8 год.

1. Проаналізувати періодичні видання з соціальної психології та виділити актуальні проблеми сучасної соціальної психології (5 б.).

Тема 3. Соціально-психологічні проблеми соціалізації особистості – 8 год.

1. Опрацювати тему «Соціально-психологічні особливості соціалізації представників різних вікових категорій» (включає соціалізацію підлітків, старшокласників, студентської молоді, особистості зрілого віку), зробити змістовний конспект (5 б.).

Змістовний модуль II. Соціально-психологічна характеристика спілкування

Тема 5. Спілкування як феномен соціальної психології – 8 год.

1. Опрацювати тему «Соціокультурні аспекти спілкування» (культура спілкування, культура мовлення тощо), зробити конспект основних аспектів (5б.).

Тема 6. Міжособистісна комунікація та взаємодія – 8 год.

1. Опрацювати тему «Структура, типологія та причини виникнення конфліктів», зробити змістовний конспект (5 б.)

Змістовний модуль III.

Соціальна психологія груп і міжгрупової взаємодії

Тема 8. Феномен групи з погляду соціальної психології – 8 год.

1. Опрацювати тему «Основні підходи та напрями у вивченні малої групи», зробити конспект основних аспектів (5б.).

Тема 9. Динамічні характеристики малої групи – 7 год.

1. Опрацювати тему «Проблема прийняття групового рішення: теоретичні і практичні аспекти проблеми», зробити конспект основних аспектів (5б.).

VII. ІНДИВІДУАЛЬНА НАВЧАЛЬНО-ДОСЛІДНА РОБОТА

(навчальний проект)

Індивідуальне навчально-дослідне завдання – це різновид позааудиторної самостійної роботи студента навчального та навчально-дослідного характеру, яке використовується в процесі вивчення програмного

матеріалу курсу „Соціальна психологія”.

Мета ІНДЗ – самостійне вивчення частини програмного матеріалу, систематизація, поглиблення, узагальнення, закріплення та практичне застосування знань студентів з навчальної дисципліни та розвиток навичок самостійної роботи.

Зміст ІНДЗ – це завершена робота практичного спрямування в межах навчальної програми дисципліни „Соціальна психологія”, яка виконується на основі знань, умінь і навичок, отриманих в процесі лекційних і семінарських занять.

Вид ІНДЗ. Робоча програма курсу „Соціальна психологія” передбачає обов’язкове виконання ІНДЗ такого виду: навчально-психологічне дослідження конкретного соціально-психологічного явища (за вибором студента із запропонованого викладачем списку завдань дослідження).

З методиками досліджень, та специфікою їх використання у соціальній психології студенти знайомляться на семінарських заняттях.

Орієнтовні завдання дослідження

1. Показати знайомим випадково обрані зображення двох чоловіків, представивши одного з них депутатом від правлячої партії, а іншого – від опозиційної партії. Попросити знайомих описати депутатів. Порівняти отримані результати з врахуванням ролі установки при сприйманні людини. Студент повинен створити узагальнений портрет депутатів-представників різних партій (партії обираються самим студентом). Зробити висновки, оформити результати дослідження.

2. Використання методики Т.Лірі (модифікація Ю.А.Решетник і Г.С.Васильченко) для вивчення порушень сімейних відносин. Студент повинен провести дослідження з трьома подружніми парами різного подружнього віку. За результатами дослідження представити письмовий висновок (4 лінії аналізу) з конкретними рекомендаціями. Порівняти результати дослідження пар різного подружнього віку.

3. Застосувати процедуру контент-аналізу для аналізу текстів. Студенти можуть самостійно сформулювати тему дослідження, виходячи із своїх професійних і особистих інтересів. Наведемо приклади тем:

Гендерні стереотипи в телевізійних рекламах.

Етнічні стереотипи в теленовинах.

Маскулінність і фемінність в текстах сучасних популярних пісень.

Вивчення образів сучасних жінок і чоловіків в ЗМІ.

Здійснити аналіз текстів. Оформити результати дослідження.

Процедура проведення ІНДЗ. Навчально-дослідна робота студента передбачає вибір одного із запропонованих викладачем завдань дослідження, підготовку матеріалів для його проведення, власне процедуру проведення, аналіз результатів, оформлення звітних матеріалів.

Вимоги до оформлення та написання ІНДЗ.

Оформлення ІНДЗ. Роботу потрібно виконати на окремих аркушах, які необхідно скріпити. На титульному аркуші слід вказати прізвище, ім'я та

по-батькові студента, курс, групу, спеціальність. Текст навчально-дослідної роботи повинен бути чітким, розбірливим, з пронумерованими сторінками.

Звітні матеріали студента повинні містити логічне викладення студентом основних результатів дослідження, детальний їх аналіз, формулювання власних висновків та узагальнень. Виклад матеріалу здійснюється за такою схемою: тема та мета дослідження, коли проведено дослідження, з ким проводилось, характеристика досліджуваних, результати дослідження, аналіз результатів дослідження, висновки. До звіту додаються самі протоколи дослідження. В кінці роботи ставиться дата та підпис виконавця.

Виконання ІНДЗ потребує вміння студента використовувати теоретичні знання з соціальної психології в практичній діяльності, нестандартних ситуаціях тощо. Аналіз виконання студентом навчально-дослідного завдання передбачає оцінку його вміння творчо мислити, орієнтуватися в складних ситуаціях соціальної дійсності, усвідомлення психологічної сутності соціального явища, яке досліджується.

Оцінювання ІНДЗ. Студент може набрати максимальну кількість балів за ІНДЗ – **30**.

До критеріїв оцінювання ІНДЗ відносяться:

- ✓ відповідність оформлення вимогам;
- ✓ своєчасність виконання роботи;
- ✓ творчий підхід у виконанні завдань;
- ✓ повний обсяг їх виконання;
- ✓ якість виконання навчальних завдань;

Більш детально критерії та шкалу оцінювання подано у таблиці 7.1

Таблиця 7.1

Критерії та шкала оцінювання ІНДЗ

Критерії оцінки	Максимальний бал	Рівень відповідності виконаного завдання критеріям та оцінка рівня			Бал студента
Своєчасність виконання роботи	1 бали	1 б завдання виконане своєчасно	0б завдання здано не своєчасно		
Технічне оформлення роботи	3бали	3б оформлення відповідає вимогам	2б оформлення частково відповідає вимогам	1-0 б звіт подається, але з недотриманням основних вимог до оформлення	
Творчий підхід у виконанні завдань	3бали	3б свій авторський шлях вирішення завдання	2б прояви елементів творчості	1-0 б відсутнє своє бачення вирішення проблеми, студент діє по заданій схемі	

Обсяг виконання	10б	10-9 б завдання виконано у повному обсязі, без помилок	8-5 б завдання виконано у повному обсязі, але упущені окремі деталі	4-0 б завдання виконано не в повному обсязі, мають місце помилки	
Якість виконання:	13б:				
Науковість, обґрунтованість, логічність	5 балів	5-4б: відповідність теоретичним положенням, обґрунтованість позиції, факти, результати досліджень подаються у логічній послідовності	3-2б логіка викладу присутня, однак не вистачає ілюстрації отриманих узагальнень, або ж їх обґрунтування	1-0б відсутня чітка логіка викладу, студент не структурує матеріал, аналіз не відповідає теоретичним положенням	
Володіння методичним інструментарієм	3 бали	3б студент вміло використав теоретичні знання у практичній ситуації, володіє методикою	2б володіє методикою, але допускає окремі помилки	1-0б допускає грубі помилки при роботі з методикою та аналізі результатів	
Висновки	5 балів	5-4б логічні, аргументовані, повні, вказують на виявлені закономірності	3-2б аргументовані, однак, узагальнення не зовсім відповідають отриманим результатам	1-0б подаються як звіт про роботу	
Рівень виконання ІНДЗ	Сума балів				
	високий				28-30
	достатній				22-27
	середній				16-21
	низький				0-15

Оцінка з ІНДЗ є обов'язковим балом, який враховується при підсумковому оцінюванні навчальних досягнень студентів з навчальної дисципліни «Соціальна психологія».

VIII. СИСТЕМА ПОТОЧНОГО І ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ ЗНАНЬ

Навчальні досягнення бакалаврів із дисципліни «Соціальна психологія» оцінюються за модульно-рейтинговою системою, в основу якої

покладено принцип поопераційної звітності, обов'язковості модульного контролю, накопичувальної системи оцінювання рівня знань, умінь та навичок; розширення кількості підсумкових балів до 100.

Контроль успішності студентів з урахуванням поточного і підсумкового оцінювання здійснюється відповідно до навчально-методичної карти (п. IV), де зазначено види й терміни контролю. Кожний модуль включає бали за поточну роботу бакалавра на семінарських заняттях, виконання самостійної роботи, модульну контрольну роботу.

Нижче подаються критерії оцінювання цих видів діяльності.

1. Критерії оцінювання роботи студента на семінарах

На семінарському занятті оцінюються:

- усні відповіді студентів;
- участь в обговоренні дискусійних питань;
- участь у ділових, рольових іграх та їх обговоренні;
- аналіз ситуаційних завдань та вміння доведення власної думки;
- підібрана інформація щодо соціально-психологічних проблем, новин вітчизняного/зарубіжного літератури;
- вирішення практичних ситуацій
- реферативні виступи, презентації тощо.
- письмові завдання

Критеріями оцінки роботи студента на семінарах при усних відповідях є:

- повнота розкриття питання;
- логіка викладання, культура мови;
- емоційність та переконаність;
- використання основної та додаткової літератури;
- аналітичні міркування, вміння роботи порівняння, висновки.

при виконанні письмових завдань:

- повнота розкриття питання;
- цілісність, системність;
- логічна послідовність;
- вміння формулювати висновки;
- акуратність оформлення письмової роботи.

2. Критерії оцінювання самостійної роботи студента

Кількість балів за роботу під час виконання самостійної роботи залежить від дотримання таких критеріїв:

- ✓ своєчасність виконання навчальних завдань 1б;
- ✓ повний обсяг їх виконання 1б;
- ✓ якість виконання навчальних завдань 2 б;
- ✓ творчий підхід у виконанні завдань 1б;

5 балів – максимальна кількість балів, яку студент може отримати за виконання одного завдання для самостійної роботи. Кількість та складність завдань залежить від кількості годин відведених на самостійну роботу до того або іншого модуля (див п. VI). Окремі види самостійної роботи, які виконує бакалавр за визначеною тематикою, обговорюються та захищаються

на семінарських заняттях.

3. Модульний контроль та критерії його оцінювання

Модульний контроль є підсумком певного етапу вивчення дисципліни та здійснюється після завершення вивчення навчального матеріалу модуля.

Його *мета* – виявлення проміжних результатів засвоєння студентами змісту навчальної дисципліни. Модульний контроль з соціальної психології проводиться згідно із тематичним планом. Максимальна оцінка за виконання однієї модульної роботи – 25 балів. Модульний контроль проводиться у вигляді тестових завдань.

4. Критерії оцінювання ІНДЗ подаються в п. VII.

Систему рейтингових балів для різних видів контролю та порядок їх переведення у національну (4-бальну) та європейську (ECTS) шкалу подано у табл. 8.1, табл. 8.2.

Таблиця 8.1

Розрахунок рейтингових балів за видами поточного та підсумкового контролю з дисципліни «Соціальна психологія»

№	Вид діяльності	Кількість рейтингових балів
1	Відвідування лекцій (1 бал)	11
2	Відвідування семінарських занять (1 бал)	10
3	Робота на семінарському занятті (10 балів)	100
4	Виконання модульної роботи (25 балів)	75
5	Виконання самостійної роботи (5 балів)	35
6	ІНДЗ (30 балів)	30
	Підсумковий рейтинговий бал	261 бал

Індекс перерахунку: $261: 100=2,61$

Всі рейтингові бали, що обрав студент, вираховуються так: набрана студентом кількість балів ділиться на 2,61.

Таблиця 8.2

Таблиця відповідності шкали оцінювання ECTS з національною системою оцінювання в Україні та КУ імені Бориса Грінченка (залік)

Оцінка за шкалою ECTS	Значення оцінки	За національною системою	Оцінка за шкалою університету
A	ВІДМІННО – відмінний рівень знань (умінь) в межах обов'язкового матеріалу з можливими незначними	відмінно	90-100

	недоліками		
B	ДУЖЕ ДОБРЕ – достатньо високий рівень знань (умінь) в межах обов’язкового матеріалу без суттєвих грубих помилок	добре	82-89
C	ДОБРЕ – в цілому добрий рівень знань (умінь) з незначною кількістю помилок		75-81
D	ЗАДОВІЛЬНО -посередній рівень знань (умінь) із значною кількістю недоліків, достатній для подальшого навчання або професійної діяльності	задовільно	69-74
E	ДОСТАТНЬО - мінімально можливий допустимий рівень знань (умінь)		60-68
FX	НЕЗАДОВІЛЬНО з можливістю повторного складання – незадовільний рівень знань, з можливістю повторного перескладання за умови належного самостійного доопрацювання	незадовільно	35-59
F	НЕЗАДОВІЛЬНО з обов’язковим повторним вивченням курсу – досить низький рівень знань(умінь), що вимагає повторного вивчення дисципліни		1-34

Загальні критерії оцінювання успішності студентів, які отримали за 4-бальною шкалою оцінки «відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно», подано у табл. 8.3.

Таблиця 8.3

Загальні критерії оцінювання навчальних досягнень студентів освітньо-кваліфікаційного рівня «бакалавр»

Оцінка	Критерії оцінювання
«відмінно»	ставиться за повні та міцні знання матеріалу в заданому обсязі, вміння вільно виконувати практичні завдання, передбачені навчальною програмою; за знання основної та додаткової літератури; за вияв креативності у розумінні і творчому використанні набутих знань та умінь.
«добре»	ставиться за вияв студентом повних, систематичних знань із дисципліни, успішне виконання практичних завдань, засвоєння основної та додаткової літератури, здатність до самостійного поповнення та оновлення знань; позаяк у відповіді студента наявні

	незначні помилки.
«задовільно»	ставиться за вияв знання основного навчального матеріалу в обсязі, достатньому для подальшого навчання і майбутньої фахової діяльності, поверхову обізнаність з основною і додатковою літературою, передбаченою навчальною програмою; можливі суттєві помилки у виконанні практичних завдань, але студент спроможний усунути їх із допомогою викладача.
«незадовільно»	виставляється студентові, відповідь якого під час відтворення основного програмового матеріалу поверхова, фрагментарна, що зумовлюється початковими уявленнями про предмет вивчення. Таким чином, оцінка «незадовільно» ставиться студентові, який неспроможний до навчання чи виконання фахової діяльності після закінчення ВНЗ без повторного навчання за програмою відповідної дисципліни.

У процесі оцінювання навчальних досягнень студентів застосовуються такі методи:

- **Методи усного контролю:** індивідуальне опитування, фронтальне опитування, співбесіда, доповіді.
- **Методи письмового контролю:** модульне письмове тестування; реферат, конспекти занять.
- **Комп'ютерного контролю:** презентації доповідей та творчих проєктів.
- **Методи самоконтролю:** уміння самостійно оцінювати свої знання, самоаналіз.

ІХ. МЕТОДИ НАВЧАННЯ

I. Методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності

1) За джерелом інформації:

- Словесні: лекція (традиційна, проблемна) із застосуванням комп'ютерних інформаційних технологій, семінари, пояснення, розповідь, бесіда.

- Наочні: спостереження, ілюстрація, демонстрація, перегляд відеокасет.

- Практичні: вправи.

2) За логікою передачі і сприймання навчальної інформації:

індуктивні, дедуктивні, аналітичні, синтетичні.

3) За ступенем самостійності мислення:

репродуктивні, пошукові, дослідницькі.

4) За ступенем керування навчальною діяльністю:

під керівництвом викладача; самостійна робота студентів: з книгою; виконання індивідуальних навчальних проєктів.

II. Методи стимулювання інтересу до навчання і мотивації навчально-пізнавальної діяльності:

навчальні дискусії; створення ситуації пізнавальної новизни; створення ситуацій зацікавленості тощо.

X. МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ КУРСУ

- ✓ опорні конспекти лекцій;
- ✓ підручники та навчальні посібники;
- ✓ навчально-методичні посібники;
- ✓ робоча навчальна програма;
- ✓ збірка тестових і контрольних завдань для тематичного (модульного) оцінювання навчальних досягнень студентів;
- ✓ засоби підсумкового контролю (комплект друкованих завдань для підсумкового контролю).

XI. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна література

1. Андреева Г. М. Социальная психология: Учебник для высших учебных заведений / Г. М. Андреева. – М.: Аспект Пресс, 2003. – 364 с.
2. Бэррон Р. Социальная психология: ключевые идеи / Р.Бэррон, Д.Бирн, Б.Джонсон[пер. с англ.]. – 4-е изд. – СПб.: Питер, 2003. – 512 с.
3. Корнєв М.Н. Соціальна психологія / М.Н.Корнєв, А.Б. Коваленко. – К.: Либідь, 1995. – 304 с.
4. Майерс Д. Социальная психология / Д. Майерс [пер. с англ.]. – СПб.: Питер, 1996. – 684 с.
5. Орбан-Лембрик Л.Е. Соціальна психологія. Навч. посібник / Л.Е. Орбан-Лембрик. – К. : Академвидав, 2003. – 568 с.
6. Пайнс Эйала, Маслэч Кристина. Практикум по социальной психологии. – СПб.: Изд-во «Питер», 2000, – 528с.
7. Парыгин Б.Д. Социальная психология. Учеб. пособие / Б.Д. Парыгин. – СПб.: ГУП, 2003. – 616 с.
8. Практикум по социальной психологии. Учебное пособие / [под. ред. И.С.Клециной]. – СПб.: Питер, 2008. – 256 с.
9. Социальная психология: словарь-справочник/ [под. ред.В.Крысько]. – СПб.: Питер, 2008. – 752 с.
10. Социальная психология в трудах отечественной психологии / [Сост. А.Л. Свенцицкий] – СПб.: Питер, 2000. – 512 с.
11. Социальная психология: Хрестоматия / [Сост.: Е. П. Белинская, О. А. Тихомандрицкая]. – М.: Аспект Пресс, 1999. – 475 с.
12. Шибутани Т. Социальная психология / Т.Шибутани [пер. с англ. Ольшанского В.Б.]. – Ростов-на-Дону: Феникс, 1998. – 544 с.

Додаткова

13. Берн Э. Игры, в которые играют люди. Люди, которые играют в игры / Э.Берн – СПб.; М., 1996. – 397 с.
14. Битянова М. Р. Социальная психология: наука, практика и образ мыслей: Учебное пособие / М. Р. Битянова. – М.: ЭКСПО-Пресс, 2001. – 576 с.
15. Богомолова, Н.Н. Социальная психология печати, радио и телевидения / Н.Н. Богомолова – М.: МГУ, 1991. – С. 9–46. . – 126 с.
16. Бодалев А.А. Психология общения / А.А. Бодалев. – М.: Издательство "Институт практической психологии", Воронеж: НПО "МОДЭК", 1996. – 256 с.
17. Вундт В. Задачи и методы психологии народов // Социальная психология: Хрестоматия. – М., 1999. – С. 37 – 48.
18. Гнатенко П.І. Український національний характер / П.І. Гнатенко – К. : Док-К, 1997 . – 114 с.
19. Говорун Т.В. Гендерна психологія: Навчальний посібник / Т.В Говорун, О.М. Кікінеджі. – К. К. : Академія, 2004. – 308с.
20. Головаха Е.И. Психология человеческого взаимопонимания / Е.И. Головаха, Н.В.Панина. – К., Политиздат Украины, 1989. – 189 с.
21. Голод С. И. Личная жизнь: любовь, отношения полов / С.И.Голод. – Л.: Знание, 1990. -30 с.
22. Гришина Н.В. Я и другие: Общение в трудовом коллективе / Н. В. Гришина [и др.]. – Л.: Лениздат, 1990. – 274 с.
23. Добрович А.Б. Воспитателю о психологии и психогигиене общения / А.Б.Добрович. – М.: Просвещение. 1987 г. – 207 с.
24. Донцов А.И. Психология коллектива: Методологические проблемы исследования / А.И.Донцов. – М.:Изд-во МГУ, 1984. – 208 с.
25. Донченко Е.А. Личность: конфликт, гармонія / Е.А.Донченко, Т.Н.Титаренко. – Киев: Политиздат Украины, 1989. – 173 с.
26. Доценко Е.Л. Психология манипуляции / Е.Л. Доценко. – М.: ЧеРо, Издательство МГУ, 1997. – 344 с.
27. Эриксон Э. Идентичность, юность и кризис / Э.Эриксон. – [пер. с англ.]. – М.: Издательская группа "Прогресс", 1996. – 344 с.
28. Зимбардо Ф. Социальное влияние / Ф.Зимбардо, М. Ляйппе. – СПб.: Питер, 2001. – 448 с.
29. Знаков В. В. Понимание в познании и общении / В. В.Знаков. – Издво СПбГУ, 1994. – 168 с.
30. Кон И.О. В поисках себя: личность и ее самосознание / И.О.Кон. – М. : Политиздат, 1984. – 335 с.
31. Копець Л. В. Психологія особистості : [навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл.] / Л.В.Копець. – К. : Вид. дім «Кієво–Могилянська академія», 2007. – 460 с.
32. Кричевский Р. Л., Дубовская Е. М. Социальная психология малой группы: Учебное пособие для вузов./ Р.Л.Кричевский, Е. М.Дубовская. – М.: Аспект Пресс, 2001.– 318 с.

33. Куницына В. Н. Межличностное общение / В. Н. Куницына, Н. В. Казаринова, В. М. Погольша. – СПб.: Питер, 2001. – 544 с.
34. Лебон Г. Психология народов и масс / Г. Лебон. – СПб.: Маркет, 1995. – 311 с.
35. Левин К. Разрешение социальных конфликтов / К. Левин. – [пер. с англ.]. – СПб.: Речь, 2000. – 408 с.
36. Москаленко В. В. Социализация личности / В. В. Москаленко. – К.: Вища школа, 1986 – 200 с.
37. Московичи С. Век толп. Исторический трактат по психологии масс / С. Московичи – [пер. с франц.]. – М.: «Центр психологии и психотерапии», 1998. – 480 с.
38. Мясищев В. Н. Психология отношения / В. Н. Мясищев. – М.: Издательство «Институт практической психологии», Воронеж: НПО «МОДЭК», 1995. – 356 с.
39. Обозов Н. Н. Психология межличностных отношений / Н. Н. Обозов. – К.: Лыбидь, 1990. – 192 с.
40. Ольшанский Д. В. Психология масс / Д. В. Ольшанский. – СПб.: Питер, 2002. – 368 с.
41. Орбан-Лембрик Л. Е. Психологія управління : Посібник / Л. Е. Орбан-Лембрик – К. : Академвидав, 2003. – 568 с
42. Парыгин Б. Д. Социально-психологический климат коллектива / Б. Д. Парыгин. – Л.: Наука, 1981. – 192 с.
43. Петровский А. В. Социальная психология коллектива / А. В. Петровский. – М.: Просвещение, 1978. – 176 с.
44. Пиз А. Язык телодвижений / А. Пиз [пер. с англ.]. – СПб.: Изд. дом "Гутенберг" 1997. – 247 с.
45. Пірен М. І. Конфліктологія: Підручник / М. І. Пірен – К.: МАУП, 2003. – 360 с.
46. Почебут Л. Т. Социальные общности. Психология толпы, социума, этноса / Л. Т. Почебут. – СПб.: Изд-во СПбГУ, 2005. – 286 с.
47. Психология личности и образ жизни / [под. ред. Шороховой Е. В., Бодалева А. А.]. – М.: Наука, 1987. – 219 с.
48. Психология межличностного познания / [под. ред. Бодалева А. А.]. – М., М.: Педагогика, 1981. – 224 с.
49. Реан А. А. Социальная педагогическая психология / А. А. Реан, Я. Л. Коломинский – СПб.: Питер Ком, 1999 - 416 с.
50. Савицька О. В. Етнопсихологія: Навч. посібн. / О. В. Савицька, Л. М. Співак – К.: Каправела, 2011. – 264 с.
51. Социальная психология личности в вопросах и ответах / [под. ред. В. А. Лабунской]. – М.: Гардарики, 1999. – 395 с.
52. Трухін І. О. Соціальна психологія спілкування: Навчальний посібник / І. О. Трухін. – К., 2005. – 336 с.
53. Хьелл Л. Теории личности. / Л. Хьелл, Д. Зиглер. – . СПб.: Питер, 2003. – 608 с.

54. Чалдини Р. Психология влияния / Р.Чалдини. – 4-е изд. – СПб.: Питер, 2001 – 288 с.

55. Щекин Г.В. Визуальная психодиагностика: познание людей по их внешности и поведению: Монография / Г.В.Щекин. – К.: МАУП, 1995. – 672 с.

56. Юсупов И.М. Психология взаимопонимания / И.М.Юсупов. – Казань.: Татар. кн. изд-во, 1991. – 192 с.

57. Ядов В.А. О диспозиционной регуляции социального поведения личности / В.А. Ядов // Социальная психология в трудах отечественных психологов. Хрестоматия. – СПб.: Питер, 2000. – С.40-52.